

עין משפט‏
נר מצווה

כב:

כמלאַ תנור תבואה או דלמא כמלאַ תנור פת. כמלאַ תנור תבואה הוּ פּי כמלאַ חלל התנור תבואה דהיינו יומר ממלא תנור פת תא שמע כמלאַ פי תנור פת ואס כן מיייר צפת: **וּעֲדִיין** תבעי דָךְ כמלאַ פי תנור כמלאַ עגורָּ פּי תנור. דהיינו שורה של לחס סביבות

פי התנור או דלמא כי דרל דריפתא וחסדר ליה לפומיה דתנורא שורות שורות של לחס זו למעלה מזו עד פי התנור: **וַיַּהֲרֹן** את הכבשה. פירוש לפי שנתעללו צמעי האזנים וטמאז את העגמות דלא מיעכלו: **וַעַל** כּוֹזֵן רשאי לסגף עצמו בתענית. פי' לענות נפש

מתרגמינן לסגפא נפש: **ר' יוסי אומר** אין היחיד רשאי לסגף. ונ"ל דהני תנאי ל"פ צהא דמייירי הני אמוראי צפרקין דלעיל (דף יב:) אס נקרא חוטא או נקרא קדוש וכו' דהאמוראי פליגי צמאי לנעורי נפשיה והני תנאי פליגי דללא מזי לנעורי נפשיה: **לאנשי** (ט) משמר.

פי' דהיינו אנשי מעמד דק דישראל שהיו נחלקים למעמדות להספלא שימללו על אחיהם צבגולה פי' לפי שגמתיאס שזיס ונימוקיס ממחמת **שמיים: קרן אפל**. פי' שס מקוס: **אינבא**. פירוש לנד"א צלע"ז מחמת גוצהו של הר:

בליאי רביעיות ובלאי' שבתות. פי' שלא היו צני אדם הולכין צדרכיס צלותן לילות מפני אגרת צת מחלת כדמפרש צמסכת פסחים (דף ק"ג):

השולה

או דלמא כי דרא דריפתא דהדר ליה לפומא דתנורא תיקו: ועוד גזרו תענית על שאכלו זאבים כו': אמר עולא משום ר' שמעון בן יהוצדק **א** מעשה ובלעו זאבים שני תינוקות והקיאום דרך בית הרעי ובא מעשה לפני חכמים **ב** וטיהרו את הבשר וטמאז את העצמות: על אלו מתריעין בשבת כו': תנו רבנן (ז) (ז) **ג** עיר שהקיפיה נכרים או נהר ואחד ספינה המיטרפת בים ואחד יחיד שנדרף מפני נכרים או מפני לסמין **ד** ומפני רוח רעה **ה** על כולן יחיד רשאי לסגף את עצמו בתענית רבי יוסי אומר אין היחיד רשאי לסגף את עצמו בתענית שמא יצטרך לבריות ואין הבריות מרחמות עליו אמר רב יהודה אמר רב מ"ט דרבי יוסי דכתיב

ויהי האדם לנפש חיה נשמה שנתתי בך החייה: שמעון התימני אומר אף על הדבר כו': איבעיא להו לא הודו לו חכמים בשבת **ה** אבל בחול הודו לו או דלמא לא הודו לו כלל **ת"ש** דתניא מתריעין על הדבר בשבת ואצ"ל בחול **ר'** חגן בן פיטום תלמידו של **ר'** עקיבא משום רבי עקיבא אומר אין מתריעין על הדבר כל עיקר: על כל צדה שלא תבא על הצבור כו': **ת"ר** על כל צדה שלא תבא על הצבור מתריעין עליה חוץ מרוב גשמים **מ"ט** אמר **ר'** **ו** יוחנן **ו** לפי שאין מתפללין על רוב הטובה ואמר רבי יוחנן מניין שאין מתפללין על רוב הטובה שנאמר **ה** הביאו את כל המעשר אל בית האוצר **וגו'** **ו** **מאי** עד בלי די אמר רמי בר **ז** רב (יוד) עד שיבולו שפתותיכם מלומר די אמר **ז** רמי בר יוד **י** ובגולה מתריעין עליה תניא נמי הכי שנה שגשמיה מרובין אנשי משמר שולחין לאנשי מעמד תנו עיניכם באחיכם שבגולה שלא היא בתייהם קבריהם שאלו את **ר'** אליעזר עד היכן גשמים יורדין ויתפללו שלא ירדו אמר להם כדי שיעמוד אדם בקרן אפל וישבשך רגליו במים והתניא ידיו רגליו כידיו קאמינא אמר רבה בר בר חנה לדידי חזיא לי קרן אפל דקם הואא טייעא כי רכיב גמלא ונקיט רומחא בידיה מתחזי **י** איניבא **ת"ר** **י** ונתתי גשמיכם בעתם לא שכורה ולא צמאה אלא בינונית שכל זמן שהגשמים מרובין מטשטשין את הארץ ואינה פירות דבר אחר בעתם

סדר תעניות אלו פרק שלישי תענית

וישלח אלו מלאכים לאמר מה לי ולך מלך יהודה לא עליך אסה היום כי אל בית מלחמתי ואלהים אמר לבהלני הדל לך מאלהים אשר עמי וגו' לא עליך אני הולך היום. יאשיה יאָ לְקַרְאָתוּ מִלְחַמְתָּהּ וְלֹא נִמְנוּ לְעֹבֵדוֹ צָרָרוּ וְשָׁלַח לוֹ פְרַעֲה נְכֵה מִלְּאֲכִים לְאֹמֶר כּוֹ: **מאן** אלהים. דקאמר ליה פרעה נכה חדל לך מאלהים אשר עמי (ט) **מלמד**.

מדכתיב ויורו היורים דמשמע ריות צבות יורו המורים: **א** אמר רב יהודה אמר רב מלמד שעשו כל גופו ככברה: **הא** כסוי ונחסי שלום צארין. ולמאי הלכתא ככזיה רחמנא לאידך קרא וחרב לא תעבור צארנכס אלא אפי' חרב של שלום: שאין דורו דומה יפה. צעני המקום: איבעיא לכו כמלא סנור סבואה. דהיינו שיעור גדול יותר ממלא תנור פת דשיעור קטן הוא שאין דרך למלאות כל חלל התנור עד אלא צדפנות מדציקין אותו: **ס"ג**. דקמי חדא כי האי ליטנא כמלאַ פי התנור דהיינו פת דלילו תבואה לא מזי קיימא על פי התנור: או דלמא **כי** דרא דריפתא. שורה של לחס הדצוקין זה אלא זה צפי התנור. אי נמי שמדציקין זה למעלה מזה עד פי התנור: **ז** וצלען. כשהן שלימין: וטהרו **אס** הכשר. שאינו מטמא טומאת מת דנתעכל

ונצטבל תוך מעיו וכגון ששהו ימי עיכול ופירשא צעלמא הוא: **ועימאז** **אס** העגמות. דלא מתעכלו: מפני **רוח רעה**. שנכנס צו רוח שידה ורץ והולך ושמא יעצב צנהר או יפול וימות: **לסגף**. לענות נפש מתרגמינן לסגפא נפש (במדבר ז): **יאטרך** לנציוס. כי אין צו כח להרויח ולהתפרנס מגיעו: **דכסינ** **לנפש** חיה. **חסייה:** (י) **חגן** **צן** פטוס **אומר** אין מסריעין על הדבר. אפי' בחול דגזריה היא: **רמי** **צר** **רב** **יוד**. חכס ששמו יוד: **וצגולה**. צבל שהיא צמולה: **מסריעין** על רוצ גשמים. שלא ירדו: שלא יוו צתיס קצריהן. שעמוקה היא ונצבעיס צתיס צמיס: אנשי משמר ואנשי מעמד מפרש צשלה פרקיס לקמן (דף כו.): **סנו** **עיניס**. התצונו צתפלתכס צתעניות עליהס שלא ירדו רוצ גשמים: **קין** **אפל**. סן סלע גבוה וכן שמו: **וישכך** רגליו צמיס. כלומר לעולם אין מתפללין: **והספיל** ידו. עד שישכשך ידו (י) רגלו **כידו**. וכיון דיכול לשכשך צרגלו אי שזחה יכול לשכשך כידו נמי: **טייעא**. סוחר ישמעאל: **ומיתווי**. האי טייעא וגמליה ורומחא לרצה צר כנה דהוה על קין אפל: **איניבא**. תולעת. ל"א כי אנבא **ז** לנידינ"א צלע"ז: **לא** שגורה. לא שמויה יתר מדאי שנטשטשין את הארץ:

דכתיב

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

משמע פת שהוא סביב הפה. כי כיסא דתנורא. ככיסוי פי התנור, דהיינו פת אחר. וטיהרו את הבשר. שהרי נתעכל, וטמאז את העגמות. שלא נתעכלין. לסגף. לענות, כדמתרגמינן לענות לסגפא. או לא הודו לו כלל. דאין מתריעין על הדבר כלל אפי' בחול, בזמן שישנו במקום אחר. מאי טעמא. אין מתריעין על רוב גשמים. ובגולה מתריעין. על רוב גשמים, לפי שהן יושבין באגם ורוב גשמים קשה להם. תנו עיניכם. שתתפללו. אופל. הר גבוה. לשפשף במים. מילתא דלא אפשר. רגלו כידו. (למ"ה) רגלו או ידו.

מסורת הש"ס

(ב) מו"ק כח: (סנהדרין מח: א, ב) (ג) ל"ל יומין. (א) מנחות סט: (ד) לעיל ד., (ה) ומפני רוח רעה מתריעין בשבת ועל כוון. כ"ל ר"ל. (ו) גי' ר"ף ור"ש: ש אמר ר' אבה אמר שמואל לפין. (ז) לעיל ט. שבת זב: ממות גב: (ח) לעיל ט. ושבת ובמכות איתא תמא וכן אמר רב ובשר"י כהן דגרס יוד הוא שם חכס ל"ל דבמות על זה דלקמן צמקון דלמר ובגולה מתריעין וכו'. (ט) גי' ר"ף ור"ש ר"י אמר רב וכן גי' ר"ש. (י) ל"ל יביבא פי' מולעת כדאיתא בחולין פה: ר' חייה נפל עליו יביבא פרוך ערך צמלא. (יא) נעי' רש"י שבצ"י דיה"ג וכו'. (יב) (מזר לט:.) (יג) שייך לךך גב.,

הגהות הב"ח

(א) גבי ואל ישחקן מאן אלהים אמר רב יהודה אמר רב כי כ"ל ומיות אשר עמי נמי כ"ל יכלנא ליה ובכתיב ויורו היורים וכו' כי התלמי מלך אמר רב יהודה אמר רב עשר כל גופו וכו' כ"ל ומיות מלי פי המלמי מלך ומיות מלמד מחק: (ב) שם שלום צארן אלא אפילו חרב של שלום כו' כי הוה קא נחא נפשי: (ד) שם מ"ר אחד עיר שהקיפו נכרים: (ה) רש"י ד"ה מאן אלהים כי אשר עמי הקי"ד ואח"כ מה"ד אמר יאשיהו הואיל וקא כבוח פריעה בע"ז יכילנא ליה והיינו דכתיב ולא הטיב יאשיהו לא השיבו כלום הקי"ד ואח"כ מה"ד כל גופו מדכתיב ויורו כו' המורים הקי"ד ואח"כ מה"ד ה"ג אמר רב יהודה אמר רב שכו כל גופו ככברה הקי"ד ומיות מלמד מחק: (ו) ד"ה דכתיב כי החייה הקי"ד ואח"כ מה"ד רבי חגן צן כו': (ז) ד"ה המלמל וכו' ידו במים הקי"ד: (ח) תוב' ד"ה לנשי מעמד פי היינו אנשי מעמד כו'. י"ב ע"י לקמן דף כ"ו:

לעזי רש"י

ליבדני"א [ליגטרא]. ביבתי כתיב.

מוסף רש"י

או נהר. הממטש ויזלא לחון לשדוף את השדה ואת הנחםס ספינה (ד"י). המיטרפת בים. מלשון טרף אצבא ומלשון ציבא טרופס (ועיל יט). שהולכת ומדה ועומה להיעצב במים (ועיל ד"ד). עד שיבולו שפתותיהם. כלומר צינעו, דולוראטי' צלע"ז (ועיל ט).

רבינו גרשום

ודכתיב ונתתי שלום. ואין צריך לומר חרב שאינה של שלום שאינה עוברת. שאין דורו דומה יפה. שאין מעשה ידי הדור יפה. שלפיכך הוא בא. כמלא תנור תבואה. כמו שהיה קרקע התנור מכוסה מתיבאה. כמלא תנור פת. היינו מעט. כמלא פי תנור.

בר א מיי"פ מ"ב מהל' תעניות הלכה יא טו"ע א"ח סימן תקעו סעף ז: **בה** ב מיי"פ מהלכות טומאת מת הל' ד:

ג (מיי"פ י"א מהל' תעניות הלכה ו ועי' נתיב' ובלח"מ טו"ע א"ח סימן רפח סעף ט וסי' שטט סעף ז וסי' תקעו סעף יג):

כו ד מיי"פ מהל' תעניות הלכה טו ועי' טו"ע א"ח סימן תקעו סעף יג): **בה** ו ז מיי"פ שם הל' טו טו"ע שם סעף א:

תורה אור השלם

1. וישלח אֱלֹהִים מַלְאָכָימׁ לְאַמֵּר מִהׁ לִי לָךְ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא יֵלֶךְ אֶת אֶתֶּה הַיּוֹם בִּי אֶל בֵּית מַלְחַמְתִּי וְאֱלֹהִים אָמְרוּ לְבָהֱלֵי חֲדָל לָךְ מִלְּאֲהִים אֲשֶׁר עִמִּי וְאֵל יִשְׁחָתֶךָ׃

דברי הימים ב לה כא
2. ויורו הַיּוֹרִים לְפָנֶיךָ יֹאשִׁיָּהוּ וְיֹאמֶר הַמֶּלֶךְ לְעֲבָרָיו הַעֲבִירוּנִי בִּי הַקְּהִילִי מֵאֵד:

דברי הימים ב לה כג
3. וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ שֶׁבַכְתָּם וְאֵין מַחֲרִיד וְהַשְׁבִּיתִי וְחָן רָעָה מִן הַאֲרָץ וְחָרֵב לֹא תֵעָבֵר בְּאַרְצְכֶם: ויקרא כו י
4. צִדִּיק הוּא יִבִּי פִּי וְיִרְחִי שִׁמְעוֹ וְאֵן כָּל הַעַמִּים וְרָאוּ מַכְאִבֵי בְּחֻלְתֵי וּבְחֻרֵי הַלְבָּבִי שְׁבִיב:

איכה א יח
5. רוח אפניו משיח י נלבד בשחיתותם אשר אָמְרוּ בְּצִלּוֹ נְהַיֵּה בּוֹיִם:

איכה ב
6. וַיִּצְרֹךְ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עַל מִן הָאֲדָמָה וַיַּחַץ בָּאָפֶיךָ נְשִׁמַּת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

בראשית ב ז
7. הִבְיֵאוּ אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂר אֶל בֵּית הָאוֹזֵר וַיְהִי טָרֶף בְּבֵיתוֹ וּבְבִתּוֹ יָא אֲזַיֵּאת אִמֶּךָ לָבֶן אִמֶּךָ וְיִהְיֶה הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

מלאכי ג י
8. וְנָתַתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ וּבְהֵלָה וַיַּעַן הַשָּׁדֶה יִתֵּן פְּרִיָּו:

ויקרא כו ד

רבינו הננאל

דכתיב ויורו היורים המלך יאשיהו (ובל"ן ואמר שאינה ככברה. ומפני מה נענש, מפני שלא נמלך בירמיהו. כד הוה נחש נפשיה שמעיה ימשיהו דהוה קאמר צדיק הוא ה' כי פהו מריתו, פתח עליה (אי)הו רוח אפניו משיח (ו) וגו'. ועוד גזרו תענית על שבלעו זאבים שני תינוקות בערב הירדן, והקיאום דרך בית הרעי, וטיהרו הבשר ומטא עצמות, מאי טעמא כיון דבשר עביד לאיתעכולי כמעוכל הוא, וכפרשי הוא חשבו ובגלגלם שאין להם טומאה, אבל העצמות

דאקיש טפי לא עבידי לאית[נ]כלי, בחזקתייהו קיימי לפיכך מטמאי. ומפורש זה כאשר אמרנו במנותח בפרק ר' ישמעאל אומר, בבועיא דרמי בר חמא בפיל שבלעו כפיפה מצרית והקיאה דרך בית הרעי כו', ואמרין תפשוט ליה מהא דאמר עולא מעשה שבלעו שני זאבים שני תינוקות והקיאום דרך הרעי כו'. על אילו מתריעין בשבת על עיר שהקיפוה גוים כו'. ואוקימנא בפרק הארשון דהתרתה זו בעוננו. ר' יוסי אומר לעורה ולא לעצקה. תנו רבנן עיר שהקיפוה גוים [אן] נהר וספינה המטרופת בים ויחיד הנרדף לפני גוים או מפני רוח רעה או מפני לסטים מתריעין עליהן בשבת. ועל כולן רשאין לסגף עצמם בתענית, ר' יוסי אומר אין היחיד רשאי לסגף עצמו בתענית שמא יצטרך לבריות ואין מרחמין עליו. ואמר' מאי טעמא דר' יוסי, דכתיב ויהי האדם לנפש חיה, נשמה שנתתי בך החיה. שמעון התימני אומר מתריעין אף על הדבר. (משום ר"ע אמרו אין מתריעין על הדבר) כל עיקר. על כל צרה הבאה על הצבור מתריעין עליה חוץ מרוב גשמים, עיר אמר להם צאו וראו אם נמחית אבן הטועין, פי' כדאמרן בפרק אלו מציאות, תנו רבנן אבן הטועין היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבדה נפנה לשם, וכל המוצא אבדה נפנה לשם, המוצא היה עולה על אותה האבן והיה מכריז מי שאבדה [לו] אבר[ך] יבא ותתי סימניה ויקח, ומי שאבדה לו אבדה היה נוהן סימניה ונוטלה. וזו היא ששנינו צאו וראו אם נמחית אבן הטועין. והווי רבותי מפרשים אם נמחית אבן הטועין, מלשון רימח את כל היקום, כלומר אם כיסוה המים אלאו מחיית מן העולם. עד שאינו בירושלמי פירוש אחרת, כשם שאי [א]פשר לאבן הוה להימחות כך אי [א]פשר להתפלל על הגשמים שילכו. שלח לו שמעון בן דבשה צריך אתה להתגדות אלו נגודה גודה בימי אליהו שנשבשע שלא יבא מטר אלא לפי דברו, וששבשעת מיד יבא מטר, לא לנמצאת מביא רבים לידי חטא וחילול השם, וכל המביא הרבים לידי חילול השם צריך נידוי, וכל המעכב את הרבים מלעשות מצוה צריך נידוי. מניין שאין מתפללין על רוב גשמים, שאנמר והירקותי לכם בכרה עד בלי די, ואמר רב עד שיבולו שפתותיכם מלומר די. ובגולה מתריעין על רוב גשמים תניא נמי הכי שנה שגשמיה מרובים אנשי משמר שולחין לאנשי מעמד תנו עיניכם לאחיכם שבגולה שלא יפלו עליהם בתייהם. יניבא תולעת, דגרסינן בכיסוי הדם נפל ליה לר' חייה איניבא כבתייהו. פי' נאנא גרסא כן הוא כי נבא, ונבא זהו טין כינים, כגון הא גרס בפרק (ר') אליעזר אומר תולין [שמנתה שרצים] הטפורין וביצי כינים, ועוד בפרק ((כ"ש) אומר) [שלשה מינים] תיש מבא היה דמשתכחא בעיקבא נאכא מיתה משתכחא בראש דמויא, ובלשון ישמעאלי קורין אותן ציבאן. והדעה נוטה על פירוש שפירשונו אנו. שאלו לר' אליעזר עד מתי יהו הגשמים יורדין ולא יתפללו עליהם שלא ירדו גשמים, אמר להן עד כדי שישב אדם (במקום אפל) בקרן אפל וישכשך רגלו כידו במים. תנו רבנן נתתי גשמיכם בעתם לא שכורה ולא צמאה אלא בינונית שכל זמן שהגשמים מרובין מטשטשין את הארץ ואינה עושה פירות.